

LIETUVOS KARIUOMENĖS FINANSŲ IR APSKAITOS DEPARTAMENTAS

Biudžetinė įstaiga, Šv. Ignoto g. 8/29, LT-01144 Vilnius.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188732677, PVM mokėtojo kodas LT887326716.
Departamento duomenys: biudžetinės įstaigos filialas, Šilo g. 5a, LT-10322 Vilnius,
tel. (8 5) 278 5081, faks. (8 5) 278 5286, el. p. LKFAD@kam.lt, filialo kodas 188754759

KAM Finansų ir biudžeto departamento
direktoriui

2013-03-24 Nr. FS-149

LIETUVOS KARIUOMENĖS 2012 M. FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Lietuvos kariuomenės (toliau – LK) 2012 m. finansinių ataskaitų rinkinys (toliau – Ataskaitų rinkinys) parengtas vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais (toliau – VSAFAS) ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų parengimą. Ataskaitų rinkinio aiškinamajame rašte detalizuojami ir paaiškinami LK finansinės būklės, veiklos rezultatų, grynojo turto pokyčių, pinigų srautų ataskaitose pateikti duomenys, taip pat teikiama papildoma reikšminga informacija, nenurodyta šiose ataskaitose. LK apskaitą tvarko ir finansinių ataskaitų rinkinius sudaro Lietuvos kariuomenės Finansų ir apskaitos departamentas.

LK finansinėse ataskaitose informacija pateikiama nuo ataskaitinių finansinių metų pradžios iki paskutinės ataskaitinio laikotarpio dienos, kuri sutampa su kalendorinių metų pabaiga. LK Ataskaitų rinkinio aiškinamąjį raštą sudaro bendroji dalis, apskaitos politika ir aiškinamojo rašto pastabos.

I. BENDROJI DALIS

Viešojo sektoriaus subjekto pavadinimas: Lietuvos kariuomenė.

Viešojo sektoriaus subjekto kodas: 188732677.

Viešojo sektoriaus subjekto adresas: Šv. Ignoto g. 8/29, LT-01144 Vilnius.

Kontroliuojantis subjektas: Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija.

LK yra valstybės biudžetinė įstaiga, finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto. LK steigėja yra Lietuvos Respublika. Steigėjos teises, vadovaujantis Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos bei kitų įstatymų nuostatomis, įgyvendina Krašto apsaugos ministerija. LK kontroliuojamų ir asocijuotųjų subjektų neturi. LK yra registruota valstybės įmonėje Registrų centre, turi sąskaitą banke ir antspaudą su savo pavadinimu. LK yra viešojo juridinio asmens statusą turinti valstybės ginkluotos gynybos institucija, pagrindinė krašto apsaugos sistemos (toliau – KAS) dalis. LK skirtų biudžeto asignavimų valdytojas yra krašto apsaugos ministras. LK finansuoti gali būti naudojamos ir kitos teisės aktų nustatyta tvarka gautos lėšos. LK pajėgumams plėtoti gali būti teisės aktų nustatyta tvarka panaudoti užsienio kreditai ir parama.

LK savo veiklą grindžia Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymu, Lietuvos Respublikos Seimo priimtais teisės aktais, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, Lietuvos Respublikos Prezidento dekretais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Ministro Pirmininko potvarkiais, krašto apsaugos ministro įsakymais, kariuomenės vado įsakymais ir kitais teisės aktais. LK yra vientisa institucija, kurią sudaro kariuomenės pajėgos, junginiai, daliniai ir kiti kariniai vienetai. Kariuomenės pajėgos

susideda iš Sausumos pajėgų (į kurias yra integruotos Krašto apsaugos savanorių pajėgos), Karinių oro pajėgų, Karinių jūrų pajėgų ir Specialiųjų operacijų pajėgų.

LK įgyvendindama savo pagrindinius uždavinius – saugoti valstybės teritoriją, palaikyti kovinę parengtį, ginti Lietuvos valstybę bei kitas valstybes sąjungininkes – pagal Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis ar Krašto apsaugos ministerijos tarptautinius susitarimus įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka bendradarbiauja su NATO institucijomis bei kitų NATO valstybių ginkluotosiomis pajėgomis, kartu su jomis užtikrindama Lietuvos Respublikos teritorijos karinę apsaugą, išskirtinės ekonominės zonos ir kontinentinio šelfo stebėjimą bei kontrolę, taip pat reaguodama į valstybės suvereniteto pažeidimus sausumoje, oro erdvėje ir teritorinėje jūroje. Įstaigos vidutinis darbuotojų skaičius – 8511,4 darbuotojai.

II. APSKAITOS POLITIKA

Bendrieji apskaitos principai

LK finansinių ataskaitų rinkiniai sudaryti vadovaujantis Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais (toliau – VSAFAS) ir KAS institucijų apskaitos vadovu.

LK, tvarkydama apskaitą ir sudarydama finansinę atskaitomybę, vadovaujasi Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymais patvirtintais VSAFAS ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais buhalterinės apskaitos tvarkymą ir finansinės atskaitomybės sudarymą.

Įstaigos finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais.

Apskaitai tvarkyti naudojama apskaitos programa „Stekas“, kuri pritaikyta apskaitai tvarkyti pagal VSAFAS reikalavimus.

LK apskaitoje yra registruojamas tik patikėjimo teise valdomas, naudojamas ir disponuojamas valstybės turtas, finansavimo sumos, įsipareigojimai, pajamos ir sąnaudos. Turtas valdomas ir naudojamas kitais pagrindais (panaudos, nuomos) registruojamas nebalansinėse sąskaitose.

Apskaitos duomenys detalizuojami pagal šiuos požymius:

1. lėšų šaltinį;
2. valstybės funkciją;
3. programą;
4. valstybės biudžeto išlaidų ir pajamų ekonominės klasifikacijos straipsnį;
5. investicinio projekto kodą;
6. finansavimo paskirtį.

Visos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai apskaitoje registruojami dvejybiniu įrašu didžiojoje knygoje. Taikomi subjekto, veiklos tęstinumo, periodiškumo, pastovumo, piniginio mato, kaupimo, palyginimo, atsargumo, neutralumo, turinio viršenybės prieš formą principai.

Toliau pateikiama LK taikoma apskaitos politika, apimanti atskirus finansinių ataskaitų elementus arba straipsnius, ūkines operacijas, ūkinius įvykius ir jų apskaitos procedūras.

Šiame ataskaitų rinkinyje pateikiami duomenys išreiškiami Lietuvos Respublikos piniginiiais vienetais litais ir centais.

Nematerialusis turtas

Nematerialiojo turto apskaitą reglamentuoja VSAFAS 13 „Nematerialusis turtas“ ir VSAFAS 22 „Turto nuvertėjimas“. Nematerialusis turtas yra pripažįstamas ir registruojamas, jei atitinka apibrėžimą ir kriterijus, pateiktus VSAFAS 13 „Nematerialusis turtas“.

Pirminio pripažinimo metu nematerialusis turtas įvertinamas savikaina. Vėlesnių įvertinimų metu jis vertinamas savikaina, atėmus sukauptą amortizaciją ir vertės sumažėjimą (nuvertėjimą).

Išlaidos, patirtos po nematerialiojo turto pirminio pripažinimo, didina nematerialiojo turto įsigijimo savikainą tik tuo atveju, kai galima patikimai nustatyti, kad patobulintas nematerialusis turtas teiks didesnę ekonominę naudą, t.y. kad atliktas esminis nematerialiojo turto pagerinimas.

Amortizacija skaičiuojama taikant tiesiogiai proporcingą metodą taip, kad nematerialiojo turto savikaina būtų sistemingai paskirstyta per jo naudingo tarnavimo laiką. Amortizacija pradedama skaičiuoti nuo kito mėnesio, kai turtas pradedamas naudoti, pirmos dienos ir nebeskaičiuojama nuo kito mėnesio, kai naudojamo nematerialiojo turto likutinė vertė sutampa su jo likvidacine verte, kai turtas perleidžiamas, nurašomas arba kai apskaičiuojamas ir užregistruojamas to turto vieneto nuvertėjimas, lygus jo likutinės vertės sumai, pirmos dienos.

Likvidacinė nematerialiojo turto vertė yra lygi nuliui.

Nuostoliai dėl turto nuvertėjimo apskaitoje pripažįstami pagal nuvertėjimo požymius, kurių pirminis sąrašas yra pateiktas VSAFAS 22 „Turto nuvertėjimas“. Nuostoliai dėl turto nuvertėjimo apskaitoje registruojami apskaičiuotų nuostolių suma mažinant turto balansinę vertę bei ta pačia suma registruojant ataskaitinio laikotarpio pagrindinės arba kitos veiklos sąnaudas. Kai vėlesnį ataskaitinį laikotarpį, pasikeitus aplinkybėms, atstatoma anksčiau pripažinta turto nuvertėjimo suma, turto balansinė vertė po nuvertėjimo atstatymo negali viršyti jo balansinės vertės, kuri būtų buvusi, jeigu turto nuvertėjimas nebūtų buvęs pripažintas.

Nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laikas turi būti peržiūrimas kasmet, kiekvienų finansinių metų pabaigoje. Jis negali viršyti teisės aktuose numatytų terminų. Jeigu turto numatomas naudingo tarnavimo laikas žymiai skiriasi nuo anksčiau įvertinto naudingo tarnavimo laiko, amortizacijos laikotarpis turi būti atitinkamai koreguojamas.

Išankstiniai apmokėjimai už nematerialųjį turtą yra registruojami nematerialiojo turto sąskaitose.

Ilgalaikis materialusis turtas

Ilgalaikio materialiojo turto apskaitą reglamentuoja VSAFAS 12 „Ilgalaikis materialusis turtas“ ir VSAFAS 22 „Turto nuvertėjimas“.

Ilgalaikis materialusis turtas yra pripažįstamas, jei atitinka apibrėžimą ir kriterijus, pateiktus VSAFAS 12 „Ilgalaikis materialusis turtas“.

Ilgalaikis materialusis turtas pagal pobūdį skirstomas į pagrindines grupes, nustatytas VSAFAS. Į smulkesnes grupes ilgalaikis materialusis turtas skirstomas pagal LK poreikį.

Išankstiniai apmokėjimai už ilgalaikį materialųjį turtą yra registruojami ilgalaikio materialiojo turto sąskaitose.

Pirminio pripažinimo metu ilgalaikis materialusis turtas įvertinamas įsigijimo savikaina. Vėlesnių įvertinimų metu ilgalaikis materialusis turtas, išskyrus žemę ir kultūros vertybes, vertinamas savikaina, atėmus nusidėvėjimą ir vertės sumažėjimą (nuvertėjimą).

Žemė ir kultūros vertybės po pirminio pripažinimo finansinėse ataskaitose rodomi tikrąja verte (išskyrus kultūros vertybių rekonstravimo, konservavimo ir restauravimo išlaidas, kurios yra laikomos esminiu turto pagerinimu ir apskaitoje registruojamos VSAFAS 12 „Ilgalaikis materialusis turtas“ nustatyta tvarka didinant šio ilgalaikio materialiojo turto vertę). Jei kultūros vertybių tikroji vertė negali būti patikimai įvertinta, jos apskaitoje registruojamos ir finansinėse ataskaitose rodomos verte, kuri yra nustatoma remiantis to turto registrą tvarkančio subjekto atliekamo vertinimo duomenimis arba įsigijimo savikaina, jei ji gali būti patikimai įvertinta arba simboline vieno lito verte (jei įsigijimo savikaina yra lygi nuliui arba taip pat negali būti patikimai įvertinta).

Nusidėvėjimas skaičiuojamas taikant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą bei atsižvelgiant į teisės aktais nustatytus ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo normatyvus. Nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo kito mėnesio po to, kai turtas pradėtas eksploatuoti. Nusidėvėjimas nebeskaičiuojamas nuo kito mėnesio, kai naudojamo ilgalaikio materialiojo turto likutinė vertė sutampa su jo likvidacine verte, kai turtas perleidžiamas, nurašomas arba kai apskaičiuojamas ir užregistruojamas to turto vieneto nuvertėjimas, lygus jo likutinės vertės sumai, pirmos dienos.

Likvidacinė materialiojo turto vertė yra lygi 5 proc. įsigijimo savikainos.

Nuostoliai dėl turto nuvertėjimo apskaitoje pripažįstami pagal nuvertėjimo požymius, kurių pirminis sąrašas yra pateiktas VSAFAS 22 „Turto nuvertėjimas“. Nuostoliai dėl turto nuvertėjimo apskaitoje registruojami apskaičiuotų nuostolių suma mažinant turto balansinę vertę bei ta pačia suma registruojant ataskaitinio laikotarpio pagrindinės arba kitos veiklos sąnaudas. Kai vėlesnį ataskaitinį laikotarpį, pasikeitus aplinkybėms, atstatoma anksčiau pripažinta turto nuvertėjimo suma, turto balansinė vertė po nuvertėjimo atstatymo negali viršyti jo balansinės vertės, kuri būtų buvusi, jeigu turto nuvertėjimas nebūtų buvęs pripažintas.

Rekonstravimo ir remonto išlaidų registravimas apskaitoje priklauso nuo rekonstravimo ir remonto darbų rezultato. Rekonstravimo ir remonto išlaidomis turi būti didinama ilgalaikio materialiojo turto savikaina ir (arba) patikslinamas likęs turto naudingo tarnavimo laikas, jeigu išlaidos reikšmingai pailgino turto naudingo tarnavimo laiką arba reikšmingai pagerino turto naudingąsias savybes. Jei atlikti darbai nepagerina naudingųjų ilgalaikio materialiojo turto savybių ar nepadidina turto funkcijų apimties, arba nepailgina jo naudingo tarnavimo laiko, jie nepripažįstami esminiu pagerinimu, o šių darbų vertė pripažįstama ataskaitinio laikotarpio sąnaudomis.

Kai ilgalaikis materialusis turtas yra nurašomas arba kitaip perleidžiamas, jo įsigijimo vertė bei susijęs nusidėvėjimas yra nurašomi ir toliau neapskaitomi, o su tuo susijęs pelnas arba nuostolis apskaitomas veiklos rezultatų apskaitoje.

Biologinis turtas

Biologinio turto apskaitą reglamentuoja VSAFAS 16 „Biologinis turtas ir mineraliniai išteklių“.

Pirminio pripažinimo metu ne žemės ūkio paskirties biologinis turtas apskaitoje registruojamas įsigijimo savikaina. Po pirminio pripažinimo ne žemės ūkio paskirties biologinis turtas finansinėse ataskaitose yra rodomas įsigijimo savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius.

Jei įsigijimo savikainos nėra arba ji negali būti patikimai įvertinta ne žemės ūkio paskirties biologinis turtas apskaitoje registruojamas simboliškai vieno lito verte.

Atsargos

Atsargų apskaitą reglamentuoja VSAFAS 8 „Atsargos“.

Pirminio pripažinimo metu atsargos yra vertinamos įsigijimo savikaina. Vėlesnių vertinimų metu atsargos vertinamos įsigijimo savikaina arba grynąja realizavimo verte, priklausomai nuo to, kuri yra mažesnė.

Atsargos nukainojamos iki realizavimo vertės tam, kad jų balansinė vertė neviršytų būsimos ekonominės naudos ar paslaugų vertės, kurią tikimasi gauti šias atsargas pardavus ar panaudojus. Kai atsargos yra panaudojamos (parduodamos, išmainomos), jų balansinė vertė yra pripažįstama sąnaudomis tą laikotarpį, kai yra pripažįstamos pajamos ar suteikiamos viešosios paslaugos. Atsargų sunaudojimas arba pardavimas apskaitoje registruojamas pagal nuolat apskaitomų atsargų būdą, kai buhalterinėje apskaitoje registruojama kiekviena su atsargų sunaudojimu (pardavimu, išmainymu) susijusi operacija.

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje įsigytų ar pasigamintų ir ketinamų parduoti ar sunaudoti tik kitą ataskaitinį laikotarpį atsargų grynoji realizavimo vertė turi būti nustatoma pagrįstai, atsižvelgiant į kainos ar atsargų įsigijimo ar pasigaminimo savikainos svyravimus, tiesiogiai susijusius su poataskaitiniais ūkiniais įvykiais.

Visa atsargų įsigijimo ar pasigaminimo savikainos sumažinimo iki grynosios realizavimo vertės suma ir visi atsargų nuostoliai dėl atsargų praradimo, nurašymo ir pan. turi būti pripažįstami to laikotarpio sąnaudomis, kuriuo sumažėjo vertė ar atsirado nuostolių. Bet kokio atsargų vertės sumažėjimo atkūrimas dėl grynosios realizavimo vertės padidėjimo suma turi būti mažinamos atitinkamos to laikotarpio sąnaudos, kuriuo padidėjo grynoji realizavimo vertė.

Atsargos, sunaudotos veikloje, turi būti nurašytos ir finansinėse ataskaitose parodytos, įvertinus „pirmas gautas – pirmas išduotas“ (FIFO) metodu arba konkrečių kainų būdą.

Prie atsargų priskiriamas neatiduotas naudoti ūkinis inventorių. Atiduoto naudoti inventoriaus vertė iš karto įtraukiama į sąnaudas. Naudojamo inventoriaus kiekinė ir vertinė apskaita tvarkoma nebalansinėse sąskaitose.

Finansinis turtas

Finansinio turto apskaitą reglamentuoja VSAFAS 17 „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“.

Finansiniam turtui, kuris gali būti ilgalaikis arba trumpalaikis, priskiriama:

- investicijos į nuosavybės vertybinius popierius;
- investicijos į skolos vertybinius popierius;
- paskolos ir kitos gautinos sumos;
- terminuotieji indėliai;
- pinigai ir pinigų ekvivalentai.

Pinigus sudaro pinigai kasoje ir banko sąskaitose. Pinigų ekvivalentai yra trumpalaikės, likvidžios investicijos, kurios gali būti greitai ir lengvai iškeičiamos į žinomą pinigų sumą. Tokių investicijų terminas neviršija trijų mėnesių, o vertės pokyčių rizika yra labai nedidelė.

Finansinis turtas apskaitoje registruojamas tada, kai LK gauna arba pagal vykdomą sutartį įgyja teisę gauti pinigus ar kitą finansinį turtą.

Įvertinimo tikslais finansinis turtas skirstomas į tris grupes:

- parduoti laikomas finansinis turtas;
- iki išpirkimo termino laikomas finansinis turtas;
- ilgalaikės ir trumpalaikės suteiktos paskolos ir gautinos sumos.

Kiekvieną kartą sudarant finansines ataskaitas, finansinis turtas iš naujo įvertinamas taip:

- trumpalaikės paskolos ir gautinos sumos – įsigijimo savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius;
- parduoti laikomas – tikrąja verte;
- iki išpirkimo termino laikomas ilgalaikis finansinis turtas – amortizuota savikaina;
- iki išpirkimo termino laikomas trumpalaikis finansinis turtas – įsigijimo savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius;
- ilgalaikės paskolos ir gautinos sumos – amortizuota savikaina.

Paskutinę metinio ataskaitinio laikotarpio dieną LK nustato, ar yra požymių, kad finansinio turto (ar panašaus finansinio turto vienetų grupės) balansinė vertė gali būti sumažėjusi t.y. finansinio turto balansinė vertė yra didesnė už tikėtiną atgauti už tą finansinį turtą sumą.

Finansinio turto nuvertėjimo nuostoliai apskaitoje registruojami apskaičiuota nuvertėjimo suma mažinant turto balansinę vertę ir ta pačia suma registruojant ataskaitinio laikotarpio finansinės ir investicinės veiklos sąnaudas, išskyrus gautinų sumų nuvertėjimo nuostolius, kurie yra priskiriami veiklos sąnaudoms.

LK nurašo iš apskaitos registruojamą finansinį turtą (ar jo dalį) tik tada, kai jis netenka teisės to finansinio turto (ar jo dalies) kontroliuoti. LK netenka teisės kontroliuoti finansinio turto tada, kai gauna visą sutartyje numatytą naudą, baigiasi teisių galiojimo laikas arba perleidžia šias teises kitoms šalims.

Finansiniai įsipareigojimai

Finansinių įsipareigojimų apskaitą reglamentuoja VSAFAS 17 „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“.

Finansiniams įsipareigojimams, kurie gali būti ilgalaikiai ir trumpalaikiai, priskiriama:

- atidėjiniai;
- finansinės skolos;

- pervestinos finansavimo sumos;
- pervestinos sumos į valstybės biudžetą;
- mokėtinos sumos, susijusios su vykdoma veikla;
- kiti ilgalaikiai ir trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai.

Finansiniai įsipareigojimai apskaitoje registruojami tik tada, kai yra įvykdomos visos sąlygos, nustatytos įsipareigojimui atsirasti, ir LK prisiima įsipareigojimą sumokėti pinigus ar atsiskaityti kitu finansiniu turtu. Įsipareigojimai pagal planuojamus sandorius nepripažįstami finansiniais įsipareigojimais, kol jie neatitinka finansinio įsipareigojimo apibrėžimo.

Pirminio pripažinimo metu finansiniai įsipareigojimai yra vertinami išsigijimo savikaina. Vėlesnių vertinimų metu jie yra įvertinami:

- susiję su rinkos kainomis – tikrąja verte;
- kiti ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai – amortizuota savikaina;
- kiti trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai – išsigijimo savikaina.

LK nurašo iš apskaitos registru finansinį įsipareigojimą ar jo dalį tik tada, kai įsipareigojimas įvykdomas, yra panaikinamas ar nustoja galioti.

Finansavimo sumos

Finansavimo sumų apskaitą reglamentuoja VSAFAS 20 „Finansavimo sumos“.

Gautos ir gautinos finansavimo sumos, išskyrus Valstybės biudžeto asignavimus, pripažįstamos ir registruojamos apskaitoje kaip turtas ir kaip finansavimo sumos, jeigu jos atitinka abu šiuos kriterijus:

- finansavimo sumų gavėjas užtikrina, kad tenkinamos finansavimo sumų davėjo jam nustatytos sąlygos finansavimo sumoms gauti;
- yra finansavimo sumų davėjo sprendimų ar kitų raštiškų įrodymų, kad finansavimo sumos bus suteiktos ir pinigai bus pervesti ar kitas turtas bus perduotas.

Valstybės biudžeto asignavimai pripažįstami gautinomis finansavimo sumomis tik teisės aktu nustatyta tvarka pateikus paraišką gauti finansavimo sumas, jei yra tenkinami punkte aukščiau nurodyti kriterijai.

Finansavimo sumos (gautinos arba gautos) yra skirstomos į:

- finansavimo sumas nepiniginiam turtui įsigyti;
- finansavimo sumas kitoms išlaidoms.

Finansavimo sumos nepiniginiam turtui įsigyti gali būti registruojamos nemokamai gavus ilgalaikį materialųjį turtą arba atsargas arba gavus pinigus jiems įsigyti.

Finansavimo sumos kitoms išlaidoms yra skirtos ataskaitinio laikotarpio išlaidoms (negautoms pajamoms) kompensuoti. Taip pat finansavimo sumos kitoms išlaidoms, yra laikomos visos likusios finansavimo sumos, nepriskiriamos nepiniginiam turtui įsigyti.

Finansavimo sumos arba jų dalis pripažįstamos finansavimo pajamomis tais laikotarpiais, kuriais patiriamos su finansavimo sumomis susijusios sąnaudos.

Kitiems viešojo sektoriaus subjektams perduodamos finansavimo sumos yra nepriskiriamos sąnaudoms – tokiu atveju yra mažinamos gautos finansavimo sumos.

Kitos pajamos

Kitų pajamų apskaitą reglamentuoja VSAFAS 10 „Kitos pajamos“.

Kitos pajamos pripažįstamos kai tikėtina, jog bus gauta su sandoriu susijusi ekonominė nauda, kai galima patikimai įvertinti pajamų sumą ir kai galima patikimai įvertinti su pajamų uždirbimu susijusias sąnaudas.

Kitomis pajamomis laikomas tik LK gaunamos ekonominės naudos padidėjimas. LK pajamomis nepripažįstamos trečiųjų asmenų vardu surinktos sumos, kadangi tai nėra LK gaunama ekonominė nauda.

Kitos pajamos registruojamos apskaitoje ir rodomos finansinėse ataskaitose tą ataskaitinį laikotarpį, kurį yra uždirbamos, t.y. kurį suteikiamos viešosios paslaugos, atliekami darbai ar kt., nepriklausomai nuo pinigų gavimo momento.

Kitos pajamos įvertinamos ir finansinėse ataskaitose rodomos tikrąja verte.

Sąnaudos

Sąnaudų apskaitą reglamentuoja VSAFAS 11 „Sąnaudos“.

Sąnaudos apskaitoje pripažįstamos ir registruojamos tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kai uždirbamos su jomis susijusios pajamos, neatsižvelgiant į pinigų išleidimo laiką.

Sąnaudomis pripažįstama tik ta ankstesniųjų ir ataskaitinio laikotarpių išlaidų dalis, kuri tenka per ataskaitinį laikotarpį uždirbtoms pajamoms ar priimtiems įsipareigojimams. Išlaidos, skirtos pajamoms uždirbti būsimaisiais laikotarpiais, apskaitoje registruojamos ir pateikiamos finansinėse ataskaitose kaip turtas ir pripažįstamos sąnaudomis būsimaisiais laikotarpiais.

Tais atvejais, kai per ataskaitinį laikotarpį padarytų išlaidų neįmanoma tiesiogiai susieti su konkrečių pajamų uždirbimu ir jos neduos ekonominės naudos ateinančiais ataskaitiniais laikotarpiais, šios išlaidos pripažįstamos sąnaudomis tą patį laikotarpį, kada buvo patirtos.

Sąnaudos vertinamos tikrąja verte.

Veiklos rezultatų ataskaitoje pagrindinės veiklos sąnaudos parodomos atsižvelgiant į jų pobūdį (t.y. darbo užmokesčio ir socialinio draudimo, nusidėvėjimo ir pan. sąnaudos).

Veiklos nuoma

Nuomos apskaitą reglamentuoja VSAFAS 19 „Nuoma, finansinė nuoma (lizingas) ir kitos turto perdavimo sutartys“.

Nuoma laikoma veiklos nuoma, kai didžioji dalis su turto nuosavybe susijusios rizikos ir naudos neperduodama nuomininkui, o lieka nuomotojui. Nuomos įmokos pagal veiklos nuomos sutartį yra registruojamos apskaitoje kaip sąnaudos tolygiai (tiesiniu metodu) per nuomos laikotarpį.

Sandoriai užsienio valiuta

Sandorius užsienio valiuta reglamentuoja VSAFAS 21 „Sandoriai užsienio valiuta“.

Sandoriai užsienio valiuta pirminio pripažinimo metu registruojami apskaitoje pagal sandorio dieną galiojusį Lietuvos banko skelbiamą užsienio valiutos kursą. Pelnas ir nuostoliai iš sandorių užsienio valiuta bei iš užsienio valiuta išreikšto turto ir įsipareigojimų likučių perkainojimo dieną yra registruojami finansinės ir investicinės veiklos pajamų ar sąnaudų sąskaitose.

Valiutinių straipsnių likučiai perkainojami pagal ataskaitinio laikotarpio pabaigos Lietuvos banko skelbiamą Lietuvos Respublikos piniginio vieneto ir užsienio valiutos santykį.

Atidėjiniai

Atidėjinių apskaitą reglamentuoja VSAFAS 18 „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai“.

Atidėjiniai pripažįstami ir apskaitoje registruojami, kai atitinka visus šiuos pripažinimo kriterijus:

- LK turi įsipareigojimą (teisinę prievolę arba neatšaukiamąjį pasižadėjimą) dėl buvusio ūkinio įvykio;
- tikimybė, kad įsipareigojimą reikės padengti turtu, yra didesnė už tikimybę, kad nereikės;
- įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta.

LK pripažįsta atidėjinio sumą atsižvelgiant į labiausiai tikėtiną dabartiniam įsipareigojimui padengti reikalingų išlaidų sumą paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną. Atidėjinio sumos dydis

nustatomas remiantis panašios veiklos patirtimi, pasirašytais sutartimis, priimtais teisės aktais, ekspertų išvadomis, poataskaitiniais ūkiniais įvykiais ir panašiai.

Paskutinę metinio ataskaitinio laikotarpio dieną atidėjiniai peržiūrimi ir jų vertė koreguojama, atsižvelgiant į naujus įvykius ir aplinkybes. Jei paaiškėja, kad išsipareigojimų turtu dengti nereikės ar atidėjinio suma sumažėjo, atidėjiniai panaikinami arba sumažinami, mažinant finansinės būklės ataskaitos straipsnių „Ilgalaikiai atidėjiniai“ arba „Ilgalaikių atidėjinių einamųjų metų dalis ir trumpalaikiai atidėjiniai“ sumas.

Ilgalaikiai atidėjiniai diskontuojami iki dabartinės jų vertės. Taikoma diskonto norma, tiksliausiai parodanti dabartinės pinigų vertės ir išsipareigojimui būdingos rizikos rinkos įvertinimą.

Neapibrėžtieji išsipareigojimai ir neapibrėžtasis turtas

Neapibrėžtųjų išsipareigojimų ir neapibrėžtojo turto apskaitą reglamentuoja VSAFAS 18 „Atidėjiniai, neapibrėžtieji išsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai“.

Neapibrėžtieji išsipareigojimai ir neapibrėžtasis turtas registruojami nebalansinėse sąskaitose.

Neapibrėžtieji išsipareigojimai ir neapibrėžtasis turtas nerodomi nei finansinės būklės ataskaitoje, nei veiklos rezultatų ataskaitoje. Informacija apie juos yra pateikiama aiškinamajame rašte. Kai tikimybė, kad reikės panaudoti turtą išsipareigojimui padengti yra labai maža, informacijos pateikimas aiškinamajame rašte nėra būtinas.

Informacija apie neapibrėžtąjį turtą ir išsipareigojimus turi būti peržiūrima ne rečiau negu kiekvieno metinio ataskaitinio laikotarpio paskutinę dieną, siekiant užtikrinti, kad pasikeitimai būtų tinkamai atskleisti aiškinamajame rašte.

Poataskaitiniai įvykiai

Poataskaitinių įvykių registraciją bei atskleidimą reglamentuoja VSAFAS 18 „Atidėjiniai, neapibrėžtieji išsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai“.

Koreguojančiais poataskaitiniais įvykiais pripažįstami įvykiai, kurie daro įtaką LK metinio ataskaitinio laikotarpio finansinei būklei, veiklos rezultatams ir pinigų srautams. Koreguojantys poataskaitiniai įvykiai registruojami ir parodomi finansinės būklės, veiklos rezultatų ir pinigų srautų ataskaitose.

Nekoreguojančiais poataskaitiniais įvykiais pripažįstami įvykiai, kurie nedaro poveikio LK metinio ataskaitinio laikotarpio finansinei būklei, veiklos rezultatams ir pinigų srautams. Įvykus nekoreguojantiems įvykiams LK finansinės ataskaitos nekoreguojamos, tačiau jei jie yra svarbūs, informacija pateikiama aiškinamajame rašte.

Apskaitos politikos keitimas

Apskaitos politika gali būti keičiama, remiantis nuostatomis, išdėstytais VSAFAS 7 „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“.

LK apskaitos politiką taiko nuolat arba gana ilgą laiką tam, kad būtų galima palyginti skirtingų ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas. Tokio palyginimo reikia, kad būtų galima nustatyti LK finansinės būklės, veiklos rezultatų ir pinigų srautų keitimosi tendencijas.

LK taiko apskaitos politiką remdamasi nuostatomis, pateiktomis VSAFAS 1 „Finansinių ataskaitų rinkinio pateikimas“.

LK ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių pripažinimo, apskaitos ar dėl jų atsirandančio turto, išsipareigojimų, finansavimo sumų, pajamų ir (arba) sąnaudų vertinimo apskaitoje pakeitimas yra laikomas apskaitos politikos keitimu.

LK taikoma apskaitos politika gali būti keičiama:

- dėl VSAFAS nuostatų pakeitimo;
- jei to reikalauja kiti teisės aktai.